

Ki játszik ilyet, majd megmondom, milyet!

Vajon hogyan látja saját mai vagy gyermekkori játékeit az az ember, akinek a játékról vagy mások játékaról (színháték, bábjáték) kell kritikákat, elemzéseket írnia?

Az évad utolsó számában játékról író, gondolkodó alkotókat (újságíró, színikritikus) kérdeztünk meg arról, mi jelenti számukra a JÁTÉK-ot.

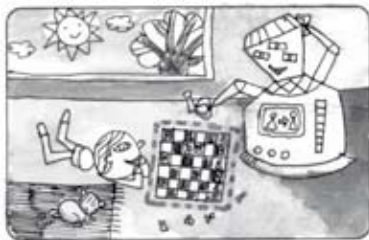
SAKKAUTOMATA

„Teddy von Berliner, az első plüssmacsó. A parafa dugós puska, amit Apa a szekrény elérhetetlen tetejére tett. A gördülőcsapágyakra szerelt deszkaroller. Bigézés és snúrozás a többi kölyökkel. A Nagymamától kapott zöld és szőrös teniszlabda. Bunker a bokrok alatt és a fa tetején. Ország-város és kanaszta Anyuval, gombfocicsaták Copával és Benével. Szellemi vetélkedők. Pingpong és foci. Zongora helyett lábtengő, tételek helyett fejelés. Fájér és csocsó a seregben, ulti a szerkesztőségben. Mozgásszín és performansz. Végigjártottam az életem, aztán újra a gyerekekkel...

Mára a sakkautomata maradt.”

(Tóth Dénes, újságíró)

Sakkautomata: *Olyan készülék, amellyel partner nélkül lehet sakkjátékot játszani.*

BABAHÁZ

„Tíz éves koromtól egészen a gimnáziumig egy unokatestvéremtől örökölt fa babaház jelentette játékaim terét. A ház kezdetben teljesen üres volt: mindkét szint, a konyha, a garázs, a nappali, a szobák, a körbefutó balkon és a tetőtérasz. Sok évig foglalatostkodtam azzal, hogy milyen módon rendezem be tárgyakkal. Rendkívül megmozgatta a fantáziámat és a kreatitásomat a babák bútorainak elkészítése, megszerzése, vagy annak kigondolása, mi is kellene még a babaházba. A játékban szinte az egész családom részt vett. A bátyám fémépítőből készített

autót a garázsba. Édesanyámmal egy játékboltban fedeztünk fel egy komplett fürdőszobát, amit a házhoz lehetett illeszteni. Minden karácsonyra és születésnapra a babaházba kértem kelleket. Ezzel párhuzamosan alakult ki egy másik hobbim: népviseletbe öltöztetett babákat kezdtem gyűjteni. A külföldre utazó családtagokat, barátokat mindig megkértem, hozzanak nekem babákat. A gyűjteményemben volt például több orosz, román, de holland és cseh-szlovák baba is. A kedvenceim egy gyönyörű, kalapos francia lány és egy angol testőr baba voltak. A babaházban gyakran rendeztem szertartásokat: összeházásítottam a francia lányt az angol testőrrel. Szaloncukor és almahéj volt az esküvői vacsorája a nemzetközi vendégseregnek.”

(R. Simor Katalin, újságíró)

Babaház: *Játékbabáknak készült, méretarányosan kicsi, 3 falú lakóépület.*

VITÉZI JÁTÉKOK

„Lehet abban valami, hogy a név kötelez: kislányként is csábított a vitézség. A hadi játékokhoz nemcsak stratégiát, de egész erődítményt terveztem.

Elképzeltem, hogyan ásom fel a kertet, készítek várat és árkokat, az almafa tetéjén megfigyelőállást, aztán csak egy bunker lett belőle, ásónyi magas, de az ásó magasabb volt, mint én. Nagyapám befedte, ott rendeztem be a főhadiszállást, mígnem egy nagy eső bemosta az egészet.

Harmadik osztályos koromtól Jókait olvastam, a *Szeretve mind a vérpadig* után kuruc sereget toboroztam a szomszéd fiúkból, zászlót, fakardokat készítettünk, pecsétet radírból, nyúlprémes kacagányt, libatollas süveget varrtam. Édesanyám bőrcsizmájából korbácsot készítettem a kondással – nagyapám kifizette (nem kaptam ki!). Mindent elképzelhetőnek, megvalósíthatónak tartottam. Utcaolimpiát szerveztem, magas- és távolugrást a földúton, futást, gerelyhajítást forgószárral, célba rúgást, s nem azért volt az első, egyben az utolsó olimpia, mert a szomszéd ablaka betört, hanem azért, mert nem én nyertem. (Azóta leszoktam róla, hogy másokat akarjak legyőzni, rájöttem: a legnagyobb ellenfelem én magam vagyok.) Aztán ezek a vitézi játékok elmaradoztak, amikor kilenc éves koromban elkezdtem verset írni.

Lányaim szerencsére csak Bábaországban kalandoznak, de babázni csak úgy vagyok képes velük, ha bábként kelnek életre a játékok (van egy igazi paravánunk). Jó játék mindkettőnek a rajz is. Kata elénekli, amit rajzol, Anna mesét költ hozzá.

A Vojtina Játszósínházából leste el, hogy „könyveket” készítsen a rajzaiból, bár ő azt mondja: apát utánozza.”
(Vitéz Ferenc, költő, újságíró)

Vitézi játékok: *Vitézi (bősi, katonai) tetteket utánzó játékok.*

GRUND

„Én még ahhoz a ma már dinoszauruszokhoz hasonlóan evolúciós zsákutcának számító generációhoz tartozom, amely nem a számítógépes játékokon vagy az interneten nőtt fel. Mi még a saját fantáziánkra hagyatkoztunk, legfeljebb fára másztunk, amihez nem kellett túl sok fantázia, inkább csak némi erőnlét. Kedvenc játékunk éppen ezért a „bandásdi” volt, remek elfoglaltság, ilyenkor, tavaszszal és nyáridő tájékán hetekig tartó hadjáratok folytak, amúgy rendszeren, vezérkarral, főhadiszállással, felderítéssel, kémekkel, területfoglalással, és így tovább. Igaz, szerencsénk is volt, hiszen a gyermekkori lakóhelyemen (Berettyóújfalu határában) egy használaton kívüli lőtér adta az autentikus helyszínt mindezekhez. Talán nem is

volt ez rossz, ha mai szemmel nézem, sokat lehetett tanulni belőle. Például azt, hogyan kell egy másik emberrel beszélni, hogyan kell elérni valamit, hogyan kell tiszteletben tartani egymást és a szabályokat, sorolhatnám tovább – csúnya szóval ma ezt nevezük szocializációnak. Bizony, mi nem a chat-szobák illetmánát sajátítottuk el, de az a fajta durvaság is ismeretlen volt előttünk, amivel a mostani gyerekek sajnos gyakran találkozhatnak.

Mondanom sem kell, példaképeink sem a *Pókember* vagy az *X-Men* figurái közül kerültek ki, hanem a *Winnetou*-ból, vagy a *Pál utcai fiúk*-ból. Most, hogy belegondolok, egy csöppet sem irigylem a mai gyerekeket, szerintem nekünk jobb volt...”

(Ungvári Judit, újságíró)

Grund: *Beépítetlen városi telek.*

Az újságírókat tollvégre kapta:
Kiss Judit